

پازار ایرتسی

فی ۵ جمادی الاخری سنہ ۱۳۲۸

و فی ۳۱ مایس سنہ ۱۳۲۶

جمعیت علمیہ اسلامیہ نیک ناشر افکاریدر

صاحب امتیاز :

فاتح مجیز درسعاملرندن

استانبول مبعوثی

مصطفی عاصم

سر محرر :

فاتح مجیز درسعاملرندن

توقاد مبعوثی

مصطفی صبری

مدیر مسئول :

مکتب قضاة معلملرندن

کایسلی منیر

مندرجات

اسلامده علوم وفنون ع . عاطف	ایرانک وضعیت حاضرده سی عبدالاحد داود
غفلت بشریه حسین حازم	ردی علی مافی القول الجید من الردی مصطفی صبری
اخلاق م . ص	مدارس علمیہ نظامنامہ سی
بر مباحثہ نیک نتیجہ سی	تأثر وتغزیت

استخامی ۱ غروشدرد

آبونه اجرتی (پوسته اجرتیله برابردر)

ممالک اجنبیه ایچون :

۲۰ ، ۶۰ فرانق

۱۰ ، ۳۰

استانبول وولایات ایچون :

بر سنه لکی ۶۰ غروش

القی آیلنی ۳۰ »

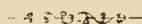

درج اولنیمان اوراق اعاده ایدلمز

قارئلرمنزه

اکثر مقالاته آیات کریمه واحادیث نبویه درج ایدلش بولندیفی نظراعتبارہ آلهرقی رعایتسزاکده بولنلمامسی رجا اولنور .

درسعادت

محمود بک مطبعه سنده طبع اولنمشدر

وادی ضلال و غفلتدہ بودرجہ پویان اولہ بیایر میدی ؟
لکن ہیہات ! ! الناس نیام اذا ماتوا اتبہوا

مبین مازم

اخلاق

دن

ما بعد

ہرکک دردینی بر بیامیہم !.. دیدکدہ دردیمزک
تداویسی اوغورندہ صرف ایدیلان بعض مساعی پی - کہ
اھالی پی ، جاعل اھالی پی قلوباردہ ، مکتبلردہ اوقوتغہ
اعراض یولی برسوز ایلہ - انکار داعیہ سندنہ بولندق .
اھالینک اکتساب معرفت ایتسہ جزئی اذعان اولان
بر آدم معارض بولمز . بولئورسہ معارفک قدرینی ،
علویت پی اکلاماھش اولوز . فقط دردیمزی ایی اشریج
ایدلم کہ : درماندہ اوصورتلہ دسترس اولہم . انسانلرک
محتاج اولدینی شیء ندر ؟ اوت .. معارف در . معارفدن
اولدہ وسائط معیشہ محتاجدرلر ہیچ بر زمان قارنی
طویورمقدن ، عیالی کچنیرمکدن عاجز اولان بر آدم
تحصیل معارف ایدم من . آنجق تحصیل ؛ معیشتی بر
بشقسای درعہدہ ایدن کسہلر ، یاخود تحصیل ایچون
قاصہ سہ بر سرمایہ آیرہ بیلان ، یاخود آز بر سعی ایلہ
معیشتی تأمین ایدوبدہ تحصیل ایچون بر زمان آتیرہ بیلانلر
یابہ بیلورلر . مع التأسف بزده بوقسم اھالینک دہ اوقدر
تحصیل ہوسلری یوقدر . قالدیکہ فقرا اھالیمز کویلردہ
بر چنت اوکوزک آرقہ سندنہ کنیسی ، قاریسی ، اوغلی ،
قیزی اون ایکی آی کیجہلی کوندوزلی جالیشدینی حالہ
کینہہ میوردہ نہایت چفت ادارہ - نی عائلہ سہ حوالہ ایدرک
کوندہ اوچ غروش ترانق ایچون استانبول ، ازیرکی
بیسوک شہرلرہ جانلرینی کوچ آتہ بیلورلر . ہونہدن ؟
وسائط نقلیہ نک فقدانندن ! انبسات ایچون اوزاغہ

کیتیمہم . مرکز سلطنتک قولانغی دیندہ قسطمونئی !
سیواس ولایتی الہ آلمدہ کورہم . بریسی اورمانلریلہ
دیگری دہ واسع اراضیسیلہ مشہور اولان بواکی مملکت
خلقی مملکتک منابع طبیعیہ سندن استفادہ دن بسبتون
محروم اولغلہ برابر بوزوالی اھالی مملکتارندہ برکت
زیادہ اولورسہ بدرلو بریشانغہ ، برکت اولمزسہ بشقہ کونا
بریشانغہ دوچار اولبورلر . شویلہ کہ : بو مملکتلردہ
برکت زیادہ اولدینی او کوزہم محصولات انبارلردہ چورور
کیدردہ بر قیہ سنی کسہ آلماز حتی بویلہ زمانلردہ ارباب
زراعت حرہلرینی بیک درلو مشکلات ایلہ میدانہ
کتیرہ بیلورلر . برکتسزلک یوز کوسہ تردیکی زماندہ
بو بی چارہ لرک یوردلرینی ترک ایتمکدن ، ہربری برطرفہ
طاغیلہرق سدرمق چاردسنہ باققدن بشقہ چارہلری قالماز .
فقط بو بی چارہ اھالیمزک سنہلردنبری - بویلہ بر حالہ -
دیشندن طرناغسندن آتیرہرق ویردکاری ملیونلر ،
او زوالیلرک دردلرینہ ، احتیاجلرینہ ، یولارینہ صرف
ایدلسہ ایدی کیم بیلر او خرابہ زار آناغوا یسدہ نہ
معموردرلر کورہ جکک . ہیہات کہ ازلدی . حالا اولبور .
اولہ میہ جقدہ می بیلیم ؟ بر مثال اولہرق قونیہ نک
اسکی حالیلہ شمدیکی حانی بر کورہم ! اوچوز اوچ
قحطندہ او برکتلی مملکتسندہ آچاغندن اوللر چوق
بولدی . فقط اوچوز درتدناصکرہ شمندوفر کلنجہیہ
قدر یوز یکریمی قیلاک برکیلہ بغدادی قرق غروشہ
تنزل ایتدی دہ کویلیلر ، بسبتون زراعتی ترک ایتمک
درجہ سہ کلیدلر شمدی ایسہ او شمندوفر سایہ سندنہ
برکتدن استفادہ ایتدکاری کی قحط زمانندہ اقطار
جہانندن امدادلرینہ یتشیلور . قسطمونئی ولایتک اوتیز
توکنمز اورمانلری کوزیمز اوکندہ طوررکنینہ
قوللاندیغمز اوروپا کراستہ سیدر . قسطمونئی اورمانلری
بر طرفندن مدھش حریشلر ایلہ دیکر طرفندن
باقسزلق ، اصولہ رعایتسزلک یوزندن خراب اولوب

کیدرکن اومنابع طبیعیه دن استفاده ایدمه یه رک استانبولک بودر و مارنده یا تمغه محکوم اوله رق اوچ ایش غروش قزاق ایچون یدی یا شنیدن یتش یا شنه قدر استانبوله دوکیان خالق او قومق یازمق او کر آسه که نه چیقار ؟ ده اطوغریسی اوقویه بیلورلری ؟

شو سطرلری یازمقدن مقصدم اسکی درد لریمزی تازده مک ایچون بر حال دکلدر . چونکه درد تازده مک ایچون سوبلنمز چاره سی آراتق ایچون تکرار اولنور . شو حالده قباحث کیمده در ؟ بونی آراتق ایجاب ایدره بن بو قباحثی اهالی یه ویردم چونکه مزارف ، صنایع ندر آنلر بیامزلر اوت قباحث ، بیوک قباحث زمامداران اموریمزده ، زنکینلریمزده ، ارباب فوتمزده در ، زمامداران اموریمز یا تمش ییقلمش بر خرابه زار ایچنده واله وحیران بر حالده « تردد » دن ترده خلیان خلیایه قوشیورلر . خیالانه قاپیلوب مفکرلرند بیهودکاری انتظامی بر درلو موقع تطبیقه وضع ایدمه یورلر .

بزم محیط عرفانمز ، حالاً ، خالقاً ، معیشته ایکی مملکتک ، ایکی قومک بر اوله میه جغنی ادراک ایدمه جک قدرده واسع دکل که : هیچ مدنیت ، تکمل نامه اوروپادن برشی نقل ایدمه یورز . هیچ اولمزسه اسکی اقتصادیمزی اسرافه ، اسکی ملتیمزی فرنکلیکه باری تبدیل ایتیملم دیه دوشونه لم .

بز هر نصاسه کندی کنیمز برشی یاپه میه جغیمزی دوشونیمورزده جانمزی فرانسه یه آتمه یه آنلری تقلید ایتیمکه قوشیمورز . تقلید دیدیمسه که — آنلرک تکملاتنه باقمق ، اوکر نمک دکل ها ! — اوروپاده کی عوام اهالی ک عادات اخلاقیمه کنیمکی کنیمز بر شرف بیلورز . فقط دوشونیمورز که اوروپایلر بالخاصه فرانسزلر بو اسرافاته ، بوسفا هتله انهماک ایتدیبارده می زنکین اولدیلر . یوقسه زنکین اولدقدنص کرمی بو حالره دوچار اولدیلرده تدریجی بر تدنی یه یوز طوطیلر ؟ بزم آوروپا کورمشریمز هر شینک ایوسنی اوروپاده فاسنی کنیمزده ظن ایدرلر . زواللی تورکلیک نه بیوک قباحث ایش ؟ الهی ! . . . ترک اولمق قباحث . ساده ترجه سوباشمک . ترک اخلاقیه بیومک قباحث . بو ، بوله ده بزنی نیچون ترک یراندک ! . . . عجبا بو ترکلیکک هیبج

معدودرلر چونکه مملکتیه بیوک خدمت ایتک استیورلر ، فقط کوچککنندنده محروم قالیورلر . مثلاً چرچر حریق محلی مکمل بر حاله قومق ایچون بر حریطه ایکی سنده یاپیله من . فقط فقرای اهالی یی کیم دوشنور ؟ . قونیه ده ولایت مجلس عمومیهی اجتماع ایدر قونیه ایله مرام آره سنده کی یولک یاپیسنه باقار .

کوبایلر کیمک نه سینه ؟ . فقط مالیه ناظریمز اهالی چوقجه سودیکندنمیدر ندر ؟ بوسنه محصولات برکتله اوله جق دیه سونیر . بوقدر باری دوشندکیرینه تشکر ایتایدر . زنکینلریمزده کلنجه بو آدملر اوچ ایش سینه صکره قزانیه جق قزانجه آشما مشار . بر آرمیه کلوب شرکت تشکیلانی اوکر نامشالر . اک طوغریسی کندی منفعتلرینی دوشونمکدن بشقه بر شیئی دوشونما مشلر که شو درد لریمزک هیبج اوازسه یوزده برینه باری برچاره

بزم هر نصاسه کندی کنیمز برشی یاپه میه جغیمزی دوشونیمورزده جانمزی فرانسه یه آتمه یه آنلری تقلید ایتیمکه قوشیمورز . تقلید دیدیمسه که — آنلرک تکملاتنه باقمق ، اوکر نمک دکل ها ! — اوروپاده کی عوام اهالی ک عادات اخلاقیمه کنیمکی کنیمز بر شرف بیلورز . فقط دوشونیمورز که اوروپایلر بالخاصه فرانسزلر بو اسرافاته ، بوسفا هتله انهماک ایتدیبارده می زنکین اولدیلر . یوقسه زنکین اولدقدنص کرمی بو حالره دوچار اولدیلرده تدریجی بر تدنی یه یوز طوطیلر ؟ بزم آوروپا کورمشریمز هر شینک ایوسنی اوروپاده فاسنی کنیمزده ظن ایدرلر . زواللی تورکلیک نه بیوک قباحث ایش ؟ الهی ! . . . ترک اولمق قباحث . ساده ترجه سوباشمک . ترک اخلاقیه بیومک قباحث . بو ، بوله ده بزنی نیچون ترک یراندک ! . . . عجبا بو ترکلیکک هیبج

ان اکبر مرشد في الاسلام هو النبي عليه الصلاة والسلام كان يحمل كتاب الله في يد والسيف في اليد الاخرى فكان اذا رأى من لا يقبل الحق الذي يدعو اليه في الكتاب ارغمه بالسيف [يعني اسلامك مرشد اعظمي اولان پيغمبر ذیشان علیہ الصلاة والسلام افندمن حضرتاری بر التده کتاب الله دیکر التده قلنج اولدینی خالدہ خلقی ایمانہ دعوت ایدردی کتاب ایله دعوت ایتدیکی حتی قبول ایتیمیزی قلنج ایله قبوله اجبار ایدردی .

مومی الیهک غزته سه درج ایتدیکی بومسئله کتب افرنجده دین اسلام حقندہ مدار طعن و تزئیف اولوق اوزره کندیارنجه سرد اولانان ادلهک اک قوتیلرندندر حالبوکه کتب دینیہ اسلامیه ده بویه برمسئله قطعاً ذکر اولمقدن ماعدا بونی رد ایدر یوللو خیلی نصوص ودلائل قویه موجود اولدیغندن عیداه افندی طرفندن یازیلان اشبو عباردنک کتب افرنجدن همان حرفاً نقل وترجمه اولمش کبی کورونیور زیرا اورپالیر دین اسلامک محبت وبرهان ایله قائم اولیوب سیف و سنان قوتیلہ یعنی جبر واکراه ایله انتشار ایتدیکی زعمنده اولوب اشبو زعم باطلاری مصرده ، هندده بعض علما طرفندن رد اولمش ومعرض استدلالده [لا اکراه فی الدین] [ولو شاء ربک لا آمن من فی الارض کلهم جمیعاً افانت تکره الناس حتی یكونوا مؤمنین] ، [وما انت علیهم بجبار فذکر بالقرآن من یخاف رعید] آیات قرآنیہ سی ایراد وقبول جزیه بی دخی مثال اولوق اوزره اراءه ایشلردر . .

ماضیه ، حاله عائد بر شرفی ، بر مرتبی یوقیدر . حالبوکه بز بو فکرلری اوروپادن آلوب کندی عاظمزه صرف ایتکده ز . اوروپا اقوام مدنیہ سی ایچندن سفاهته انهما کله تمیز ایدن یا لکیز فرانسیزلی کندی مزده رهبر ایتدی کمزده آنلرده کی قومیت غیرتی باری اوکر نسه کده ، انلر ملیتی ، قومیتی محافظه یصل چالشیورلر کورسه کده بزده کندی کندی مزده ملتیزی ایافلر الله اله جق قسدر برکیمسه بی تحقیر صیرد سنده ترکک ایله اتمام ایددجک قدر تذال ، تنزل کوسترمه سک بلنکه کندی مزده بر موجود . دیت ویرمه نک چاره سنی آراسه ق . . . اوت بوکابر چاره خاطریمه کلیور . بر فرانسیز لطف ایتسه ده بزده کی مناخر مایه بی یازیورسه اشته اووقت کندی مزلی کوروروز بونکله برابر بزده اخلاقک اساسی نه قومیته ، نده اعتیاده عائر دکلدز . آنجق اخلاق حسنیه بی بزده دین مبین پک کوزل اراءه ایتشدز . ایشه شو آجی حقیقت ایستر سوء نیته ، ایستر تعصبه حمل ایدلسون بزجه حقیقت حال بوندن عبارت اولوب بزم جاهل اهالیمزک بر الینی طوته جق کده : بولمیور دیمک اولیورکه یازدن آدم یتشمیور یاخود یتشیدورده بز بکنمیورزشو ایکی شقک اولکی سینک طوغری اوله ییله چکنی بز ادعا ایدیورز الله ویره بز یا ککش فیکرده بولمش اوله لمده شوغریب ماتی راد سلامته چیقاراجق ارباب عقل وتدیر بولمش اولسون .

م . ص

بر مباحثه نک نتیجه سی

آتی البیان مسئله ده حق و حقیقتک بیان بیوراسی جمعیت علمیه نک علمای اعلامندن مسترحمدر . [العرب] نامنده درسعادته انتشار ایدن غزته نک اون برنجی نسخه سنده صاحبی محمد عبیدالله افندی طرفندن زیرده مندرج عباردلر یازلمشدر :

شو نصوص قرآنیہ وعیدالله افندینک ذکر ایتدیکی عبارتیه نظراً حق و حقیقتک همانکی طرفده اولدینی یعنی عیداه افندینک بیاناتی طوغرودر یوقسه ردایدن علمانک ردعی طوغرودر ؟ بوراسنک استفتاسنه بحاسرت اولنور . برده اکر عیداه افندینک بیاناتی طوغرو ایشه ارشاد ایتدیکی بو طریقه سلوک ایله حضرت پیغمبر